

et al., 1998). Získané foraminifery sú veľkostne nevytriedené, morské. V zmysle biozónácie Berggrena a Pearsona (2005) zodpovedajú biozónam O5 – O6. Nevyklúčujeme však, že môže ísť aj o sedimenty mladšieho egeru (akvitán, zóna M1). Okrem „malých“ foraminifer boli v pieskovni získané aj úlomky makrofauny, Bryozoa, ostne ježoviek a „veľké“ foraminifery, hlavne rodu *Operculina* a *Planostegina costata* (Orb.).

Pri revízii foraminiferových asociácií z oligomiocénnych sedimentov Handlovska, ktoré sme získali teraz a boli prv zaradené do eocénu Kantorovou (1955), Lehotayovou (1959, 1961) a Vavrovou (1959), sme našli totožné planktonické formy typické pre kišcel, ako napr. *Paragloborotalia opima* (Bolli), *Tenuitella munda* (Jenkins), *Tenuitella danvillensis* (Howe et Wallace) a *Chiloguembelina gracillima* (Andreae). Posledný menovaný taxón je zastúpený vo všetkých vzorkách súčasne a v panvách centrálnej Paratetidy sa vyskytuje len v kiščeli, takže sedimenty nemôžu byť eocéne,

ale oligocénne. Ďalším spoločným znakom sú vzrastové parametre tanatocenóz, foraminifery sú veľmi drobného vzrastu, čo indikuje náhlu a rýchlu zmenu sedimentačných podmienok. V tomto prípade môže ísť o zmenu salinity (zníženie) a teploty.

Revidovaná metráž z vrtnu ČČ – 4/150,95 – 161,25 m v oblasti Čausy pozostáva hlavne z planktonických foraminifer vyskytujúcich sa výlučne od kiščelu. Dva z identifikovaných taxónov [*Chiloguembelina gracillima* (Andreae) a *Turborotalia ampliapertura* (Bolli)] sú obmedzené na kiščel. Po zhladnutí faunenlistov z vrtnov ČČ 1 – 4 (Čausa) vypracovaných Lehotayovou (1959) sa náš predpoklad, že súvrstvie nemôže byť eocéne, doložil a potvrdil. Hĺbky ČČ – 4 vrtnu 74 – 235 m na základe revízie foraminifer preradujeme do oligocénneho veku, následne aj celý rozsah vrtnu ČČ – 1 (9 – 105 m), ČČ – 2 (60 – 105 m) a vo fáciostatypovom vrte egenburgu ČČ – 3 úsek 308 – 327,2 m. Litologicky ide o hutianske a zuberecké súvrstvie.

### mineralia slovaca

# Najvýznamnejšie geologické práce za roky 2009 – 2011, ktorým bola udelená Cena Slovenskej geologickej spoločnosti

## The most significant geological publications in 2009–2011 awarded by the Slovak Geological Society

DUŠAN PLAŠIENKA

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava

**Abstract:** Contribution reports about the results of the SGS contest for the most significant geological publications in the years 2009–2011. Altogether 29 publications were nominated into the contest in 7 categories. Individual nominations were evaluated by the professional jury and the winners were awarded during the 11. Annual Seminar of SGS on 13. December 2012.

**Key words:** contest, significant publications in 2009–2011, winners of individual categories

Na jeseň 2012 prebehlo už piate kolo súťaže o Cenu Slovenskej geologickej spoločnosti za najvýznamnejšie geologické práce, ktoré boli publikované v rokoch 2009 až 2011. Do súťaže bolo nominovaných spolu 29 prác v siedmich kategóriách. Návrhy posúdila a bodovo ohodnotila odborná porota v zložení: prof. RNDr. Miriam Fendeková, CSc., prof. RNDr. Miroslav Bielik, DrSc., doc. RNDr. Jozef Michalík, DrSc., RNDr. Igor Petřík, DrSc., a prof. RNDr. Dušan Plašienka, DrSc.. Poradie, ktoré vzišlo z hodnotenia odbornej poroty, následne prerokoval a práce na ocenenie schválil Rozšírený výbor SGS. Autorom víťazných prác boli ceny odovzdávané na predvianočnom seminári SGS dňa 13. decembra 2012.

Navrhované a ocenené boli tieto práce:

### I. kategória: vedecké práce autorov bez vekového obmedzenia

Cena bola udelená Mgr. Adamovi Tomašových, PhD., za prácu:

TOMAŠOVÝCH, A. & KIDWELL, S. M., 2010: The effects of temporal resolution on species turnover and on testing metacommunity models. *American Naturalist*, 175, 5, 587 – 606.

Ostatné nominované práce:

PUTIŠ, M., FRANK, W., PLAŠIENKA, D., SIMAN, P., SULÁK, M. & BIROŇ, A., 2009: Progradation of the Alpidic Central Western Carpathians orogenic wedge related to two subductions: constrained by <sup>40</sup>Ar/<sup>39</sup>Ar ages of white micas. *Geodynamica Acta*, 22, 1 – 3, 31 – 56.

UHER, P., MIKUŠ, T., MILOVSKÝ, R., BIROŇ, A., SPIŠIAK, J., LIPKA, J. & JAHN, J., 2009: Lazulite and Ba, Sr, Ca, K-rich phosphates–sulphates in quartz veins from metaquartzites of Tribeč Mountains, Western Carpathians, Slovakia: Compositional variations and evolution. *Lithos*, 112, 447 – 460.

UHER, P., ONDREJKA, M. & KONEČNÝ, P., 2009: Magmatic and post-magmatic Y-REE-Th phosphate, silicate and Nb-Ta-Y-REE oxide

minerals in A-type metagranite: an example from the Turčok massif, the Western Carpathians, Slovakia. *Mineral. Mag.*, 73, 895 – 911.

PAŠTEKA, R., RICHTER, F. P., KARCOL, R., BRAZDA, K. & HAJACH, M., 2009: Regularized derivatives of potential fields and their role in semi-automated interpretation methods. *Geophysical Prospecting*, 57, 4, 507 – 516.

UHER, P., CHUDÍK, P., BAČÍK, P., VACULOVÍČ, T. & GALIOVÁ, M., 2010: Beryl composition and evolution trends: an example from granitic pegmatites of the beryl-columbite subtype, Western Carpathians, Slovakia. *J. Geosci.*, 55, 69 – 80.

HURAI, V., JANÁK, M. & THOMAS, R., 2010: Fluid-assisted retrogression of garnet and P-T history of metapelites from HP/UHP metamorphic terrane (Pohorje Mountains, Eastern Alps). *Contr. Mineral. Petrology*, 160, 2, 203 – 218.

SPIŠIAK, J., PLAŠIENKA, D., BUČOVÁ, J., MIKUŠ, T. & UHER, P., 2011: Petrology and palaeotectonic setting of Cretaceous alkaline basaltic volcanism in the Pieniny Klippen Belt (Western Carpathians, Slovakia). *Geol. Quart.*, 55, 1, 27 – 48.

JANÁK, M., FROITZHEIM, N., GEORGIEV, N., NAGEL, T. & SAROV, S., 2011: P-T evolution of kyanite eclogite from the Pirin Mountains (SW Bulgaria): implications for the Rhodope UHP Metamorphic Complex. *J. metamorph. Geol.*, 29, 317 – 332.

## **II. kategória: vedecké práce mladých autorov (1. autor do 35 rokov)**

Vzhľadom na vyrovnanosť hodnotenia a s cieľom naďalej výraznejšie motivovať mladých autorov boli v tejto kategórii udelené dve ceny, a to Mgr. Adamovi Tomašových, PhD., a Mgr. Matúšovi Hyžnému, PhD., za práce:

TOMAŠOVÝCH, A. & KIDWELL, S. M., 2009: Fidelity of variation in species composition and diversity partitioning by death assemblages: time-averaging transfers diversity from beta to alpha levels. *Paleobiology*, 35, 1, 94 – 118.

HYŽNÝ, M. & SCHLÖGL, J., 2011: An early Miocene deep-water decapod crustacean faunule from the Vienna Basin (Western Carpathians, Slovakia). *Palaeontology*, 54, 2, 323 – 349.

Ostatné nominované práce:

BUČOVÁ, J., PLAŠIENKA, D. & MIKUŠ, V., 2010: Geology and tectonics of the Vršatec klippen area (Pieniny Klippen Belt, Western Slovakia). *Scientific Annals, School of Geology, Aristotle University of Thessaloniki, Proceedings of the XIX CBGA Congress, Thessaloniki, Greece. Special Volume*, 100, 197 – 207.

BAČÍK, P. & UHER, P., 2010: Dissakisite-(La), mukhinite, and clinzoisite: (V, Cr, REE)-rich members of the epidote group in amphibolite-pyrite-pyrrhotite metabasic rocks from Pezinok, Rybníček mine, Western Carpathians, Slovakia. *Canad. Mineralogist*, 48, 523 – 536.

DANIŠÍK, M., KOHÚT, M., BROSKA, I. & FRISCH, W., 2010: Thermal evolution of the Malá Fatra Mountains (Central Western Carpathians): insights from zircon and apatite fission track thermochronology. *Geol. Carpath.*, 61, 1, 19 – 27.

DANIŠÍK, M., KADLEC, J., GLOTZBACH, C., WEISHEIT, A., DUNKL, I., KOHÚT, M., EVANS, N., ORVOŠOVÁ, M. & McDONALD, B. J., 2011: Tracing metamorphism, exhumation and topographic evolution in orogenic belts by multiple thermochronology: a case study from the Nízke Tatry Mts., Western Carpathians. *Swiss Jour. Geosci.*, 104, 285 – 298.

BAČÍK, P., OZDÍN, D., MIGLIERINI, M., KARDOŠOVÁ, P., PENTRÁK, M. & HALODA, J., 2011: Crystallochemical effects of heat treatment on Fe-dominant tourmalines from Dolní Bory (Czech Republic) and Vlachovo (Slovakia). *Phys. Chem. Minerals*, 38, 599 – 611.

BAČÍK, P., MÉRES, Š. & UHER, P., 2011: Vanadium-bearing tourmaline

in metacherts from Chvojnica, Slovak republic: crystal chemistry and multistage evolution. *Canad. Mineralogist*, 49, 195 – 206.

KARCOL, R., 2011: Gravitational attraction and potential of spherical shell with radially dependent density. *Stud. Geophysica et Geodaetica*, 55, 1, 21 – 34.

## **III. kategória: vedecké monografie**

Cena bola udelená RNDr. Jozefovi Vozárovi, DrSc., hlavnému editorovi medzinárodnej monografie:

VOZÁR, J., EBNER, F., VOZÁROVÁ, A., HAAS, J., KOVÁCS, S., SUDAR, M., BIELIK, M. & PÉRÓ, Cs. (eds.), 2010: Variscan and Alpine terranes of the Circum-Pannonian Region. *Slov. Acad. Sci., Geol. Inst., Bratislava*, 233 p.

Ostatné nominované monografie:

RADVANEČ, M., NÉMETH, Z. & BAJTOŠ, P., 2010: Magnesite and Talc in Slovakia – Genetic and geoenvironmental models (Magnezit a talk na Slovensku – genetický a geoenvironmentálny model). *ŠGÚDŠ, Bratislava*, 189 p.

FENDEKOVÁ, M., ŽENIŠOVÁ, Z. (eds.), DEMETEROVÁ, B., FENDEK, M., FLAKOVÁ, R., GAVURNÍK, J., KRČMÁŘ, D., MACURA, V., NÉMETH, P. & SLIVOVÁ, V., 2010: Hydrogeologické sucho. *SAH, Bratislava*, 190 s.

FRANKOVSKÁ, J., KORDÍK, J., SLANINKA, I. (eds.), JURKOVÍČ, L., GREIF, V., ŠOTTNÍK, P., DANANAJ, I., MIKITA, S., DERCOVÁ, K. & JÁNOVÁ, V., 2010: Atlas sanačných metód environmentálnych záťaží. *ŠGÚDŠ, Bratislava*, 360 s.

## **IV. kategória: mapové diela**

Ocenenie získalo jediné navrhované dielo, cenu prevzal RNDr. Milan Polák, CSc.:

POLÁK, M. (ed.), PLAŠIENKA, D., KOHÚT, M., PUTIŠ, M., BEZÁK, V., FILO, I., OLŠAVSKÝ, M., HAVRILA, M., BUČEK, S., MAGLAY, J., ELEČKO, M., FORDINÁL, K., NAGY, A., HRAŠKO, L., NÉMETH, Z., IVANIČKA, J. & BROSKA, I., 2011: Geologická mapa Malých Karpát 1 : 50 000. *MŽP SR, Št. Geol. Úst. D. Štúra, Bratislava*.

## **V. kategória: práce zo sféry aplikovaného výskumu**

Nominovaná bola jedna práca, ktorá získala ocenenie a to prevzal doc. RNDr. Rudolf Holzer, CSc.:

HOLZER, R., LAHO, M., WAGNER, P. & BEDNARIK, M., 2009: Inžinierskogeologický atlas hornín Slovenska. *Št. Geol. Úst. D. Štúra, Bratislava*, 532 s.

## **VI. kategória: edukačné práce**

Cenu prevzal prof. RNDr. Rudolf Ondrášik, CSc. za prácu:

ONDRÁŠIK, R., VLČKO, J. & FENDEKOVÁ, M., 2011: Geologické hazardy a ich prevencia. *Univerzita Komenského, Bratislava*, 288 s.

Druhá nominovaná práca:

FLAKOVÁ, R., ŽENIŠOVÁ, Z. & SEMAN, M., 2010: Chemická analýza vody v hydrogeochémii. *SAH, Bratislava*, 166 s.

**VII. kategória: popularizačné práce**

Ocenenie získalo jediné navrhované dielo (súbor mapa + sprievodca + CD), cenu prevzal hlavný editor RNDr. Vladimír Bezák, CSc.:

BEZÁK, V. (ed.), MAGLAY, J., POLÁK, M., KOHÚT, M., GROSS, P., FLEISCHER, P., HANZEL, V., CHOVANCOVÁ, B., KOREŇ, M., KYSELOVÁ, Z., MADARÁS, J., PAVLARČÍK, S., REICHWALDER, P., PIOTROWSKA, K., IWANOW, A., GAŽDZICKA, E. & RACZKOWSKI, W., 2011: Geologicko-náučná mapa Tatier 1 : 50 000. ŠGÚDŠ, Bratislava.

BEZÁK, V. (ed.), FLEISCHER, P., HANZEL, V., CHOVANCOVÁ, B., KOREŇ, M., KYSELOVÁ, Z., MADARÁS, J., MAGLAY, J., OSTROŽLÍK, M., PAVLARČÍK, S., REICHWALDER, P., BOHUŠ st., I., ČURLÍK, J., FERENC, Š., FERENČÍK, J., MICHALÍK, D., SOJÁK, M., KUCHARIČ, L., OLŠAVSKÝ, M., GROSS, P., SÝKORA, M., BORECKÁ, A., DANEL, W., DERKACZ, M., GAŽDZICKA, E., IWANOW, A., PIOTROWSKA, K. & ZABIELSKI, R., 2011: Sprievodca ku geologicko-naučnej mape Tatier 1 : 50 000. ŠGÚDŠ, Bratislava, 99 s.

PAVLARČÍK, S., KUCHARIČ, L., BEZÁK, V., MICHALÍK, J., OLŠAVSKÝ, M., MADARÁS, J., GROSS, P., SÝKORA, M., BORECKÁ, A., DANEL, V., DERKACZ, M., GAŽDZICKA, E., IWANOW, A., PIOTROWSKA, K. & ZABIELSKI, R., 2011: Geologicko-náučná mapa Tatier 1 : 50 000. Interaktívne CD. Ed.: Bezák V. ŠGÚDŠ, Bratislava.

Výbor SGS zároveň vyhlasuje 6. kolo súťaže o najvýznamnejšie geologické práce slovenských autorov, týkajúce sa prác publikovaných v rokoch 2012 – 2013. Uzávierka súťaže bude na jeseň 2014, návrhy ale možno priebežne zasielať predsedovi odbornej komisie prof. RNDr. Dušanovi Plašienkovi, DrSc., mailom na adresu [plasienka@fns.uniba.sk](mailto:plasienka@fns.uniba.sk). Návrh by mal obsahovať kategóriu, v ktorej je práca nominovaná na ocenenie, ďalej jej krátku charakteristiku a pri publikovaných článkoch aj ich pdf.

*mneralia slovaca*

## Z činnosti košickej pobočky Slovenskej geologickej spoločnosti v roku 2012

### The activities of the Slovak Geological Society, branch Košice, in 2012

ZOLTÁN NÉMETH

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, regionálne centrum, Jesenského 8, 040 01 Košice

**Abstract:** Two scientific geological seminars, held in the State Geological Institute of Dionýz Štúr, as well as one field seminar, were organized by the Slovak Geological Society, branch Košice, in 2012. First – afternoon seminar **Actual results of geological and environmental projects researched by geologists from Košice** – was held on 12. June 2012 with 9 presentations and introduction of a new publication – *Explanations to geological map of the Spiš-Gemer Ore Mts.* (P. Grecula and J. Kobulský, eds.). Second seminar – **Eastern Slovakia – Geological setting and geological factors of environment** – held on 8. November 2012 – represented a supporting event to the Week of Science and Technology in Slovakia. Totally 11 lectures included also an introduction of a new publication *Explanations to geological map of the Nízke Beskydy Mts. – western part* (M. Kováčik, ed.). Field seminar **From the Rakovec geosuture to margin of Gondwana**, held in 2. June 2012, was focused on Paleozoic sequences of Gemericum. The contribution provides more detail information about these events, including selected abstracts of presentations.

**Key words:** scientific seminars, field seminar, Slovak Geological Society, Eastern Slovakia

Košická pobočka Slovenskej geologickej spoločnosti (SGS) zorganizovala v roku 2012 dve prednáškové popoludnia a terénny seminár v západnej časti Spišsko-gemerského rudohoria.

Prednáškové popoludnie *Aktuálne výsledky geologických a environmentálnych projektov riešených košickými geológmi* sa konalo 12. júna 2012 v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v Košiciach. Spoluorganizátorom

podujatia bola Slovenská asociácia ložiskových geológov (SALG). Odborný program pozostával z 11 prednášok, členených do troch tematických blokov.

V prvom tematickom bloku, venovanom ložiskovej geológii a environmentalistike, P. Bačo a Z. Bačová uviedli poslucháčov do problematiky kritických nerastných surovín EÚ a aktuálneho hodnotenia potenciálu týchto surovín na Slovensku. Nasledujúca prednáška autorov P. Bača,

**Obr. 1 – 2.** D. Dirnerová prednáša o vývoji Duklianskeho bazénu na prednáškovom popoludní SGS-SALG 12. júna 2012; pohľad na časť účastníkov tohto prednáškového popoludnia. Foto Z. Németh.

**Figs. 1 – 2.** D. Dirnerová lecturing about the development of the Dukla Basin in SGS-SALG geological seminar on 12. June 2012. View on part of participants of this scientific event. Photo Z. Németh.

**Obr. 3.** „Krst“ novej publikácie *Vysvetlivky ku geologickej mape Spišsko-gemerského rudohoria 1 : 50 000* na prednáškovom popoludní SGS-SALG 12. júna 2012. Zľava: P. Grecula, J. Kobulský, B. Bartalský, L. Novotný a Z. Németh. Foto P. Bačo.

**Fig. 3.** Introduction of a new publication *Explanations to geological map of the Spiš-Gemer Ore Mts. 1 : 50 000* in SGS-SALG seminar on 12. June 2012. From the left: P. Grecula, J. Kobulský, B. Bartalský, L. Novotný and Z. Németh. Photo P. Bačo.